

Místní správní komise Výšina

1945 – 1950

Inventář

Číslo EL NAD: 417
Evidenční číslo pomůcky: 211

Obsah

Úvod.....	3
I. Vývoj původce archivního souboru.....	3
II. Vývoj a dějiny archivního souboru.....	4
III. Archivní charakteristika archivního souboru.....	5
IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru.....	5
V. Záznam o uspořádání archivního souboru.....	5
Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury.....	6
Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk.....	7
Inventární seznam.....	8

Úvod

I. Vývoj původce archivního souboru

Původcem archivního souboru je Místní správní komise Výšina (Ringelberg) vyvíjející svou činnost od 25. března 1946 do roku 1951. Obec Výšina (Ringelberg) spadala po roce 1945 do politického okresu Tachov. Na základě reformy provedené zákonem č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení byl od 1. ledna 1949 zřízen Kraj Plzeňský, jehož součástí se stala i obec Výšina. Původní název obce Výšina byl Ringelberg a užíval se i po válce až do roku 1948. Teprve Vyhláškou ministra vnitra ze dne 12. srpna 1948, č. B-8151-29/7-1948-II/3 došlo ke stanovení nových úředních názvů míst a pro obec Ringelberg byl stanoven nový úřední název Výšina.

Podle vládního nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů, částečně pozměněného vládním nařízením č. 44/1945 Sb., o rozsahu působnosti národních výborů, se v každé obci měl ustavit místní národní výbor. Jejich vnitřní složení pravomoci, hospodaření, vedení a podepisování některých druhů písemností určovala Směrnice ministerstva vnitra č. 6 ze dne 19. května 1945 uveřejněná v Úředním listu republiky Československé a navazující Prozatímní organizační řád místních národních výborů z roku 1947. Tyto dokumenty rozlišovaly národní výbory na volený sbor složený z členů národního výboru, jeho složky (rada, předseda, referenti, komise) a úřad národního výboru.

Pro dočasnou správu obcí, kde pro převážnou většinu obyvatelstva státně nespolehlivého, tj. zejména v pohraničí, nemohl být ustaven místní národní výbor, byly jmenovány okresními národními výbory, resp. okresními správními komisemi místní správní komise, jejichž pravomoci byly stejné jako pravomoci místních národních výborů. Místní správní komise měly mít 3 až 6 jmenovaných členů, rovněž předseda místní správní komise byl jmenován, nikoliv volen.

V obci Výšina (Ringelberg) dle situační zprávy ze dne 17. října 1945 bydlelo 587 Němců a pouze 1 Čech. Na základě této skutečnosti byl jmenován Okresní správní komisí v Tachově zatímním zmocněncem pro dozor nad výkonem obecní agendy v obcích Frauenreith (Svobodka) a Ringelberg Josef Procházka dne 8. října 1945. Jelikož osidlování obce neprobíhalo tak rychle jak se předpokládalo, působil Josef Procházka ve své funkci až do 7. března 1946. Teprve poté byl dle usnesení OSK v Tachově ze dne 7. března 1946 jmenován první člen MSK v obci Výšina (Ringelberg) Josef Miláček. Vzápětí OSK jmenovala Josefa Miláčka předsedou MSK a další členy Františka Starého a Karla Buštu s účinností od 25. března 1946.

Místní správní komise měly být nahrazeny místními národními výbory na základě výsledků voleb do Ústavodárného národního shromáždění podle § 1 a § 11, odst. 2 vládního nařízení č. 120/1946 Sb., o obnovení národních výborů na podkladě výsledků voleb do ústavodárného Národního shromáždění ze dne 27. května 1946. Hlavním kritériem pro vznik místního národního výboru byl počet 50 platných voličských hlasů v obci. Pokud počet platných hlasů nedosáhl tohoto počtu, fungovala v obci i nadále místní správní komise nejdéle však do roku 1950, kdy byla na základě vládního nařízení č. 14/1950 Sb., přeměněna na místní národní výbor. Ve Výšině se samostatně vůbec nevolilo a volební obvod byl společný s obcí Halže. I nadále pak v obci fungovala místní správní komise.

OSK doplnila MSK dne 22. srpna 1946 ještě o jednoho člena – Bohumila Petříka. V říjnu 1946 bylo proti předsedovi MSK Josefu Miláčkovi zavedeno trestní stíhání pro podezření ze zločinu krádeže, a proto byl zbaven své funkce. V té době byla obec již vysídlena a bez nových českých osídlenců, proto Okresní národní výbor v Tachově pověřil dne 22. listopadu 1946 obvodového tajemníka a zároveň správního komisaře Jaroslava Zavorala převzetím a prozatímním vedením obecní agendy. Od 1. prosince 1946 již nebyla MSK v obci vůbec a Jaroslav Zavoral vedl správu nejen obce Výšina, ale současně i dalších obcí – Obora, Pavlův Studenec a Lučina. Tak tomu bylo až do útěku Jaroslava Zavorala do Německa v dubnu 1948.

Po jeho útěku byl zmocněncem pro správu obce Výšina ustanoven Alfons Celba, který rovněž spravoval obec Obora. Situace v obou obcích byla úplně katastrofální, neboť nových osídlenců bylo málo a nově příšlí reemigranti z Rumunska neuměli česky číst ani psát. Alfons Celba byl jediným členem MSK v Oboře, a proto na jeho návrh ONV v Tachově jmenoval dne 20. dubna 1949 dalšího člena MSK Eduarda Franze, povozníka z Výšiny.

Pro absolutní nedostatek obyvatelstva zůstala i v následujících letech 1950 – 1951 MSK v Oboře společná pro správu obcí Obora, Výšina a Pavlův Studenec. Úřadování v jednotlivých obcích měl Alfons Celba rozděleno tak, že v obci Výšina úřadoval v úterý a pátek, v obci Obora v pondělí, čtvrtek, pátek a neděli a v obci Pavlův Studenec ve středu. V dubnu 1951 byla podaná žádost o sloučení dosud samostatných obcí Výšina, Pavlův Studenec a Obora v jednu politickou obec a ONV v Tachově s návrhem souhlasil. Rada ONV v Tachově dne 26. července 1951 rozhodla podle vládního nařízení č. 14/1950 Sb., utvořit v obci Obora místní národní výbor namísto dosavadní MSK, který spravoval obce Obora, Výšina a Pavlův Studenec. Jmenováno bylo 15 členů MNV ze všech 3 obcí. První ustavující schůze nově zvoleného MNV se konala 5. srpna 1951 a předsedou se stal znovu Alfons Celba. Zaniklé MSK v Oboře, Výšině a Pavlově Studenci předaly do správy MNV v Oboře movitý i nemovitý majetek, inventář i hotovost.

K definitivnímu sloučení obce Výšina s obcí Obora došlo až k 1. červenci 1953 výměrem ONV v Tachově ze dne 12. června 1953. Obec Výšina se tak stala osadou obce Obora. Toto sloučení však nebylo definitivní, neboť v roce 1960 došlo k rozdělení osady Výšina a to tak, že dolní část osady, později nazvaná Dolní Výšina, se stala od 1. července 1960 součástí obce Lučina. Horní část osady, později nazvaná Horní Výšina, se stala od 1. července 1960 součástí obce Halže, jejíž součástí je dodnes. Dolní Výšina se 26. listopadu 1971 sloučila rovněž s obcí Halže, ale od 24. listopadu 1990 se vrátila do svazku obce Obora.

II. Vývoj a dějiny archivního souboru

Jak se s písemnostmi zacházelo u původce archivního souboru není zřejmé, neboť obec zanikla ještě před prvními dohlídkami spisoven MNV prováděnými okresními archiváři. Vzhledem k vývoji MSK Výšina popsanému v kapitole I. je zřejmé, že MSK nevyprodukovala mnoho písemných dokumentů. Tyto písemnosti byly posléze jistě předávány nástupnickým MNV. Kdy a za jakých okolností se do archivu písemnosti MSK Výšina dostaly není jasné, ale EL JAF byl zaevidován 1. listopadu 1974, aniž by na něm byl odkaz na jakýkoliv přírůstek. Při revizi fondů prováděné v roce 2000 byla nalezena ještě kniha obsahující z jedné strany podací protokoly MSK, z druhé strany pak evidenci dobytka a byl založen nový fond EL JAF 781 – Místní národní výbor Horní Výšina.

Kde se úřadovna MSK nacházela není z dostupných archiválií zřejmé.

Na dochovaných spisech nejsou uváděny spisové znaky.

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Jak bylo uvedeno v předchozí kapitole, byl archivní soubor původně evidován na dvou EL NAD č. 417 a 781. Při jeho inventarizaci a po dohledání správních dějin obce bylo rozhodnuto oba archivní soubory sloučit a později založený EL NAD 781 zrušit. Na základě toho byl zrušen archivní soubor MNV Horní Výšina EL NAD 781 (Protokol o zrušení archivního souboru č.j.: SOAP/090-0192/2007-40.02 ze 30. 03. 2007 a schválený č.j.: SOAP/008-1467/2007 ze dne 6. 9. 2007). U EL NAD 417 došlo k přejmenování původního EL NAD z Místního národního výboru Výšina na Místní správní komisi Výšina (viz též kapitola I.).

Před zahájením pořádání byl archivní soubor tvořen 1 úřední knihou z let 1946 – 1948 a 1 kartonem z let 1945 – 1948. Při inventarizaci archivního souboru byly rovněž provedeny archiválie nástupnického MNV Obora a Halže, v nichž se však žádné písemnosti původce nenašly.

Při inventarizaci byl archivní soubor přemanipulován a v současnosti je tvořen 1 úřední knihou, 1 podacím protokolem a 1 kartonem.

Archivní soubor byl uspořádán podle Návrhu metodického návodu pro uspořádání a inventarizaci archivních fondů místních národních výborů vydaného Archivní správou Ministerstva vnitra ČR. Vzhledem k velmi nepatrnému počtu spisů nebyly tyto rozdělovány do jednotlivých skupin podle tohoto návodu.

Fyzický stav archivního souboru je dobrý.

Dochované archiválie jsou II. kategorie.

Jazykem archivního souboru je čeština a němčina.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru

Vzhledem k nepatrnému rozsahu archivního souboru není možné hovořit o konkrétní využitelnosti. Všechny dochované archiválie pouze dokládají hluboký poválečný úpadek kdysi významné obce.

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a zpracování archivní pomůcky

Archivní soubor MSK Výšina uspořádala a inventární pomůcku sestavila Jana Zímová v březnu 2007 ve Státním okresním archivu Tachov.

V Tachově, 19. prosince 2007

Jana Zímová

Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury

Jan Janák-Zdeňka Hledíková-Jan Dobeš, Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost, Praha 2005

Sbírka zákonů republiky Československé – ročníky 1949, 1950

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé – ročníky 1945, 1948

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Tachov, sign. I/21/R 6 Obecní záležitosti jednotlivých obcí - Ringelberg (Horní Výšina) 1945 – 1946

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Tachov, sign. I/21/O 4 Obecní záležitosti jednotlivých obcí - Obora 1945 – 1952

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Tachov, sign. 604/1 Slučování obcí a změny hranic obcí 1952 – 1989

Úřední list republiky Československé – ročník 1945

Volby do ústavodárného Národního shromáždění dne 26. května 1946, část II. Volební výsledky podle obcí, sešit 2. Volební kraj V – VII Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, in: Zprávy Státního úřadu statistického, řada B, číslo 4 – 6, ročník XXVII. (1946) číslo 26 – 28

Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk

bm – běžný metr

č. – číslo

č. j. – číslo jednací

ČR – Česká republika

EL JAF – evidenční list jednotného archivního fondu

EL NAD – evidenční list národního archivního dědictví

ev. - evidenční

inv. č. – inventární číslo

kart. – karton

MNV – místní národní výbor

MSK – místní správní komise

odst. – odstavec

ONV – okresní národní výbor

OSK – okresní správní komise

Sb. – sbírky

sign. – signatura

SOkA – státní okresní archiv

Inventární seznam

I. Úřední knihy

Účetní knihy

1	Pokladní kniha	1945 – 1950	K 1
---	----------------	-------------	-----

II. Spisový materiál

a) Registraturní pomůcky

2	Podací protokol Evidence dobytka	1946 – 1948 1946	R 1
---	-------------------------------------	---------------------	-----

b) Spisy

3	Organizace činnosti MSK (situační zprávy, funkcionáři)	1945 – 1948	N 1
4	Vojenské záležitosti (žádost o reversní koně)	1948	N 1
5	Evidence obyvatelstva (seznamy obyvatelstva, seznamy reemigrantů)	1945 – 1948	N 1
6	Evidence a správa majetku	1945 – 1948	N 1
7	Finanční hospodaření (výměry, žádost o investiční úvěry)	1948	N 1
8	Zemědělská statistika (sčítání ploch a osevu a hospodářských zvířat, výkaz změn a držby)	1945 – 1948	N 1
9	Povinné dodávky	1947 – 1948	N 1

Název archivu:	Státní okresní archiv Tachov
Název archivní pomůcky (archivního souboru):	Místní správní komise Výšina
Značka archivního souboru:	MSK Výšina
Časový rozsah:	1945 – 1950
Počet evidenčních jednotek:	3 (1 úřední kniha, 1 podací protokol, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	9
Rozsah bm:	0,12 (0,03 úřední kniha, 0,03 podací protokol, 0,06 karton)
Stav ke dni:	19. prosince 2007
Archivní soubor zpracovala:	Jana Zímová
Pomůcku sestavila:	Jana Zímová
Počet stran:	10
Počet exemplářů:	6
Pomůcku schválil:	Mgr. Jan Edl